

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gegorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quæst. III. An per Citationem Judicialem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

ipientis, contra quem deberet cur-
 rere Præscriptio odiosa 30. annorum.
 Econtra per pignorationem non spon-
 te traditur pignus, sed invito & con-
 trahenti auferitur propria auctoritate
 & extrajudicialiter: nusquam autem
 in toto Jure Communi, imò nec
 Sanuario vel Consuetudinario, habe-

tur vel probatur, quòd talis extorsio
 pignorum, ac interpellatio realis &
 extrajudicialis inducat Præscriptionis
 interruptionem; cùm illa potius pro-
 hibetur de Jure Communi, &, ubi
 pignus non traditur Judici, nec ap-
 probetur à Statutario vel Consuetudi-
 nario.

QUÆSTIO III.

An Præscriptio interrumpatur per citationem Ju- dicialem?

UT quæstio hæc solidius decida-
 tur, prænotandum est triplex
 Præscriptionum genus à DD. confide-
 rari in hac parte solitum: scilicet I.
 Præscriptiones temporis brevis, quæ
 complentur trienniò, uti contingit in
 rebus mobilibus. II. Præscriptiones
 temporis longi, nempe 10. annorum
 inter præsenes, & 20. annorum
 inter absentes, uti contingit in re-
 bus immobilibus contra privatos.
 III. Præscriptiones temporis longis-
 sima, nempe 30. vel 40. anno-
 rum, uti contingit, quando currunt
 in rebus & juribus immobilibus con-
 tra Communitates non privilegia-
 tas, item in actionibus persona-
 libus contra privatos etiam, ubi 30.
 & contra Ecclesias, ubi 40. anni re-
 gulariter requiruntur ad complendas
 Præscriptiones, contra Ecclesiam Ro-
 manam verò, & Monasteria Mendi-
 cantium Religiosorum ex speciali pri-
 vilegio omnino 100. anni.

Jam notant DD. ulterius, Præscri-

ptiones brevis temporis, nempe trien-
 nii in Jure esse merè favorabiles, seu
 in favorem præscribentium introdu-
 ctas; & istæ non interrumpuntur per
 solam citationem, neque per litis con-
 testationem sine sententia contra præ-
 scribentem lata, sed per solam senten-
 tiam in effectu secutam, eamque vali-
 dam. l. 2. §. 21. ff. pro emptore. l. 18.
 ff. de R. V. l. 9. §. 6. ff. ad exhiben-
 dum. quia nec per litis contestationem
 tollitur titulus & possessio præscriben-
 tis. Econtra Præscriptiones longissimi
 temporis nempe 30. 40. vel plurium
 annorum, esse Odiosas, partim quia
 sunt introductæ propter negligentiam
 eorum, qui tanto tempore relinquunt
 penes alterum rem suam, vel usum,
 aut servitutem in re sua, vel non pe-
 tunt in Judicio, quod sibi debetur:
 partim quia secundum Jus Civile nec
 titulum nec bonam fidem exigunt hæc
 Præscriptiones, ac per eas solummo-
 do paratur exceptio. per l. sicut & l.
 cum notissimi C. de præscr. 30. vel 40.

C c c 2

annor.

annor. & hæc interrumpuntur juxta communem per solam citationem, ut est text. in can. placuit 15. §. potest. caus. 16. q. 3. §. in d. l. cum notiffimi pr. §. imò: quia per citationem & conventionem Judicalem cessat negligentia. Pariter per solam citationem interrumpitur omnis Præscriptio Statutaria, seu quæ ex statuto alicujus loci particularis introducta est, uti communiter notant DD. Demum sunt Præscriptiones longi temporis, nempe 10. vel 20. annorum, & hæc sunt mixtæ, seu partim favore possidentis sive præscribentis introductæ, partim odiò & negligentia non petentis, si ve illius, contra quem currunt: & istæ interrumpuntur per litis contestationem coram Judice competente. cit. can. placuit. §. potest. §. seq. l. 26. C. de R. V. l. 2. l. 10. C. de Præscr. longi temp. Vid. Consilium Ingolstadtensium & Lovaniensium supra citatum n. 17. seqq. Wurmsfer. observ. practicar. l. 1. tit. 34. observ. 10. Berlich. p. 2. concl. 9. n. 23. seqq. & apud hunc Balb. Jason. Card. Tusch. &c. item Gonzal. ad c. 8. h. t. n. 7. & apud hunc Cujac. Covar. Molin. de l. §. I. tr. 2. d. 78. Quia verò impræsentiarum agitur de Præscriptione contra Monasterium, contra quod non præscribitur (extra res mobiles) nisi 40. annis, adeoque de Præscriptione longissimi temporis, quæstio eò recidit, an ea hodie adhuc interrumpatur per solam citationem, non subsequente litis contestatione.

Haud dubiè, inquires, propter cla-

ros textus in l. sicut 3. in med. ibi: ut in judicio postulatione deposita fuerit secuta per executorem conventio. &c. cum notiffimi 7. pr. ibi: etiam per solam conventionem. C. de Præscr. 30. vel 40. ann. Accedit ratio; quia Præscriptio 30. vel 40. aut plurium annorum est odiosa, utpote fundata super solam negligentia non petentis, seu illius contra quem currit: sed per solam citationem tollitur & cessat negligentia non petentis: ergo & Præscriptio fundata in negligentia. Franc. Balb. de Præscr. p. 3. p. 6. pr. q. 4. n. 7. usque n. 35. Card. Tusch. litt. P. cons. 9. n. 23. 24. & plurimi alii à Berlich allegati n. 25. ubi n. seq. dicit, sententiam esse veram, in Jure omnimò fundatam, atque communem, qua in judicando & decidendo non sit recedendum.

Verùm si non solum Jus Civile quod ad Præscriptionem longissimi temporis 30. vel 40. annorum aliud requirit, quàm lapsum temporis adeoque nec titulum nec bonam fidem sed etiam Jus Canonicum, uti deo Catholicis, attendatur, ad eam Præscriptionem inevitabiliter respiciens bonam fidem, dicendum non mihi videtur, hanc Præscriptionem non interrumpi per solam citationem, sed opus esse litis contestatione, eaque valida, & facta cum animo litem prosequendi, modo sententia non feratur pro præscribente. Ita sentiunt præclarissimi Canonici Abbas Ant. de Butr. & Felin. in l. 8. de Præscr. Fr. Balb. lo. cit. n.

Doctores Ingolstadiensis & Lovaniensis in Consilio sæpius allegato n. 23. 24. Paulus de Castro in l. fin. §. ff. ratam rem. hab. & alii, qui rem profundius inspexerunt, imò etiam Berlich. licet Lutheranus, cum Andr. Rauchenbar. p. 2. q. 28. n. 3. Math. Colet. de Process. execut. p. 1. c. 3. n. 103. §. 1. & aliis multis ab eodem Berlich. n. 24. adductis. Probatur ex can. placuit §. potest. caus. 16. q. 3. v. si autem. in: si autem nullò titulo, NB. bona tantum fide, per tricennium rem alicujus possiderit, simili gaudebit præsidio, quod patet, qui fruitur Præscriptione longi temporis 10. vel 20. annorum. ac citra datur Ratio, quia he Præscriptiones introducuntur favore possidentis, & citra petentis; quia lex favet his, qui bona fide & justò titulo, vel bona fide tantum possident, odit autem & punit circa rem suam negligentes & desides.

Item sic argumentor cum citatis Doctoribus I. Præscriptio longissimi temporis 30. vel 40. vel plurium annorum, conjuncta cum bona fide, debet sit absque titulo, in can. cit. & Jure Saxónico apud Berlich. n. 39. æquiparatur Præscriptioni longi temporis 10. vel 20. annorum titulo introductæ, & huic quasi subrogatur: sed Præscriptio longi temporis non interruptitur per solam citationem, non secuta litis contestatione, uti etiam Adversarii plerique nobiscum sentiunt: ergo nec Præscriptio longissimi temporis conjuncta cum bona fide præscribens interruptitur per solam citationem absque litis contestatione;

cùm de æquiparatis in Jure sit eadem Juris dispositio; & subrogatum sapiat naturam ejus, in cujus locum subrogatur. l. 1. §. hæc actio 10. ff. si is, qui testamentò liber esse jussus fuer. Everhardus in Topicis in loco à vi surrogationis 122. n. 1. 2. Argumentor II. Juxta can. cit. Paulum de Castro, Abb. Felin. allegatos Præscriptio longissimi temporis, innixa bonæ fidei, non est merè odiosa, sed partim favorabilis, seu introducta partim in odium negligentis persequi rem suam, partim in favorem possidentis cum bona fide, sicut Præscriptio longi temporis: atqui juxta communem DD. regulam Præscriptio mixta, seu quæ partim in odium negligentis persequi rem suam, partim in favorem possidentis, est introducta, non interruptitur nisi litis contestatione: ergo.

Dixi tamen I. eaque valida, & legitime facta, scilicet coram Judice competente &c. gl. in Auth. offeratur. & ibi Bald. C. de lit. contest. Wumserus observo. 10. cit. quia quod invalide & illegitimè fit, pro non facto habetur, & quod nullum est, nullum producit effectum. per Jura vulgata. Dixi II. & facta cum animo litem prosequendi, & non præcisè cum animo Præscriptionem interruptendi, saltem si de hoc animo dolo ex circumstantiis & vehementi conjectura satis constet. gl. in can. placuit. cit. v. interrupta. quam ad altra usque extollit Ludov. Roman. in l. si verò §. de viro ff. soluto Matrim. P. Schmalzgrueber h. t. n. 137. cum P. Molina & P. Pirhing ex l. fin. C. de Prescr. 30. vel

40. annor. Wurmſ. lo. cit. ubi advertit, ſi actio proponeretur per viam exceptionis, per talem exceptionem interrumpi Præſcriptionem. Dixi III. modo ſententia non feratur pro præſcribente; ſi enim pro ipſo ferretur, interruptio Civilis per litis conteſtationem ita ſe haberet, ac ſi non eveniſſet, ita ut computari poſſit tempus etiam præcedens, ſicut computatur in caſu, quo Præſcriptio tantum dormit: ſi autem nulla ferretur ſententia poſt litem conteſtatam, quia v. g. Actor, qui ſine dolo litem inchoavit, deſtitit à lite, interrupta cenſeretur Præſcriptio, ita ut actio perpetuaretur ad 40. annos, & his elapſis primum inchoari poſſet Præſcriptio nova. *l. ſin. cit.* Atque ex his colliges, nullam præſcriptionem (exceptâ forſan Statutariâ.) etiam longiſſimi temporis, interrumpi civiliter per ſolam citationem Judicalem ſpectato Jure Canonico, quod ad omnem Præſcriptionem inevitabiliter requirit bonam fidem. *c. ſin. b. t.* propter quam Præſcriptio longiſſimi temporis evadit partim favorabilis, & ſic æquiparatur Præſcriptioni longi temporis, ad quam interrumpendam non ſufficit ſola citatio, Judicialis etiam, ſed opus eſt litis conteſtatione. Inſuper ſecundum hucusque dicta, quod bene notari velim, intelligenda, vel ſi fortè cum his combinari non poſſint, corrigenda ſunt, quæ in meo Canditato *ad h. t. n. 93.* tradidi. Denique obſervo cum Berlich. *n. 48.* quòd, ubi requiritur Præſcriptio amplioris temporis, quàm

ſint 40. anni, uti eſt Præſcriptio cœnſenaria, vel immemorialis, ad interrumpendam talem Præſcriptionem citationem (vel potius juſta actus conteſtationem.) hæc fieri debeat ante primos 40. annos, & non poſtea poſt illos, niſi Actor litem ad hunc usque perduxerit. propter text. in *c. aditis 15. in med. v. quòdſi Abbas.* Et ſi autem. *x. de Præſcript. Modelſt. ſtor. illuſtr. quaſt. p. 4. q. 18. n. 1.*

Nunc facilis eſt reſponſio ad rationes in contrarium in ſpeciem adductum difficiles. Leges illæ ex Jure Civili deſumptæ, ſolummodo procedunt de Præſcriptione longiſſimi temporis merè odioſa, ſeu quæ in odium petere, & rem vel juſum per qui negligentis introducta eſt, actio na fide caret, cujuſmodi Præſcriptio ſecundum ſacros Canones nulla eſt poteſt in praxi. Ubi verò Præſcriptio longiſſimi etiam temporis legitima eſt bona fide, ea jam ſit ex parte favorabilis ſecundum SS. Canones & æquiparatur Præſcriptioni longi temporis, quæ non interrumpitur per ſolam citationem abſque litis conteſtatione. Unde nunc quoque ratio adjecta, utpote, quæ falſo ponit, dari poſſe Præſcriptionem odioſam, nempe tam odio negligentia introductam, quàm ſimul bona fide deſtitutam. Auctores, qui communiter tenent, Præſcriptionem longiſſimi temporis interrumpi ſola citatione, itaque in Praxi obſervantur, ajunt, verum loquuntur ſecundum Jus Civile duntaxat, & de Præſcriptio

ptione merè odiosa, quæ præter odium negligentis etiam titulò caret & bona fide, qualis de Jure Civili esse potest Præscriptio longissimi temporis, non verò secundum Jus Canonicum: si verò suam doctrinam etiam vellent extendere ad Præscriptionem

longissimi temporis bona fide informatam, non posse eorum doctrinam procedere, alii DD. qui rem penitus considerârunt, ac nostræ resolutionis fundamenta satis clarè ostendunt, atque etiam Lutherani Scriptores cum Berlichio agnoscunt.

TITULUS XXVII.

De Sententia & Re judicata.

DECISIO LXX.

De Sententia inter alios lata, & in qua exprimitur falsa causa.

SPECIES FACTI.

Hannibal & Alphonfus, duo fratres, tria millia florenorum mutua dederunt Civitati L. ad 20. annos cum pacto usurarum quincuncium, in Imperio Romano permissarum vi Statuti & Consuetudinis, nimirum 5. pro 100. In securitatem hujus crediti hypothecavit Civitas fundum satis quidem amplum, at simul satis sterilem, fertilitate quoque relicta fratribus utendi fructibus hujus fundi, & quidem omnibus, quos proferet per industriam duorum fratrum ad meliorem culturam redactus. Pars utraque hoc contractu fuit optimè contenta per 12. annos, intra quos magno quidem labore, nec sine magnis sum-

ptibus, tam fertilem effecerunt fundum duo creditores, ut usuras quincunces collecti fructus non tantum adæquassent, sed etiam notabiliter superassent visi sint Civitati, quæ proin hoc creditorum lucrum pro suo damno interpretata contra excessivas usuras, per pactum antichreticum de Jure prohibitum conventas, apud Judicem querelam deposuit, ac Alphonsum (nam Hannibal ejus frater militia causa absens fuerat) actione instituta rem egit pacti usurarii, sibi que fundum restitui postulavit. Judex post Replicam & Duplicam tulit sententiam contra Alphonsum, eumque condemnavit tanquam usurarium, Civitati verò